

05a

Bibl

FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

13 MAI 1997

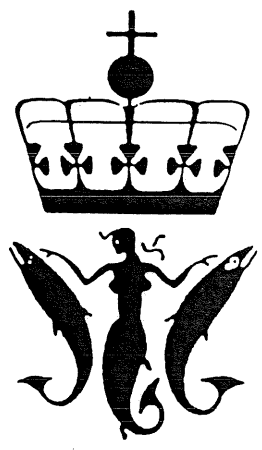
ÅRSMELDING FOR FISKERINÆRINGEN

I

KOMMUNENE

MELØY, GILDESKÅL OG BEIARN

1996

FISKERIRETTLEDEREN

I

MELØY, GILDESKÅL OG BEIARN

8150 ØRNES

2423/63957

DISTRIKTET

Hovednæringene i distriktet totalt er fiske, akvakultur, jordbruk, skogbruk og industri. Både Gildeskål, Beiarn og Meløy er dessuten kommuner med produksjon av el.kraft. Samlet befolkning i distriktet var 12.027 pr. 1.1.96 (Meløy 6.928, Gildeskål 2.502, Beiarn 1.438, Skejrstad 1.159). Folketall ved utgangen av året foreligger ennå ikke.

Resyme av beretningsåret.

1996 ble et vanskelig år for den mindre kystflåten mens den større flåten som deltok på sei, sild og makrellfiske kom relativt godt ut av 1996.

I Beiarn har det ikke vært endringer verken i manntall eller i merkeregisteret.

I Gildeskål og i Meløy har det vært en del avganger som i all vesentlighet har blitt erstattet av nyere fartøy og yngre mennesker.

I oppdrettsnæringa var situasjonen preget av lave laksepriser og tiltakende konkurranse om markedsandeler. 1996 ebbet ut med varsel om at EU ville iverksette gransking av påstander om norsk dumpingsalg av laks.

I romjula hadde vi i Meløy et større antall laks som rømte etter at en taubåt gikk inn i et anlegg. Forøvrig ingen større ulykker i næringa og ~~ingen~~ ingen sykdomsutbrudd heller.

Ved utgangen av 1996 var det totalt registrert 330 fiskere i distriktet. 177 av disse var registrert på blad B. Antall manntallsførte kvinner var 12, hvorav 6 var ført på blad B.

Ved utgangen av året var det registrert 340 fartøy i distriktet.

Antall fartøy pr. 31.12.96 i den enkelte kommune var hhv. Meløy - 190, Gildeskål - 143, Beiarn - 4 og Skjerstad - 3.

Totalt ble det landet 1.184 tonn rund vekt til mottaksanleggene i distriktet. Førstehåndsverdien av dette kvantum var på kr. 6.423.000,-.

Av dette var 186 tonn til en verdi av kr. 913.000,- levert av fartøy fra andre distrikt.

Av den totale flåten, hjemmehørende i distriktet, ble det landet fisk med en førstehåndsverdi på totalt kr. 86.546.000,-. Kvantumet bak denne verdien var på totalt 32.192 tonn.

Det var altså bare ca. 3 % av det totale kvantum som ble landet i distriktet og verdien av dette utgjorde bare ca. 1% av den totale førstehåndsverdien.

Denne utviklingen har de siste årene skutt fart og det vil kunne få dramatiske konsekvenser for både kjøpere og for fiskerne i dette området dersom ikke de lokale leveranser nå flater ut eller økes noe.

Sysselsettingen innen mottaksanleggene ligger på 7-9 årsverk. Totalt er det 5 kjøpetillatelser i distriktet.

3 av disse er i Meløy, én i Gildeskål og én i Skjerstad.

Foruten den direkte sysselsetting i oppdrett og fiskerinæringa finner vi større bedrifter som f.eks. NorAqua AS (fiskefôrfabrikk på Forøya (Halsa)), Nordanett AS, (redskapsprodusent i Vassdalsvik), Grønøy Notbøteri på Grønøy og andre.

Innenfor oppdrettsnæringa var det en del permitteringer i siste del av 1996.

Oppdrettsnæringa spiller likevel en nøkkelrolle i syssel- og bosetting der næringa er etablert.

Lakseslakteriet i Åmøyhamn hadde i 1996 en produksjon på 4.300 tonn. Aktiviteten ga 33 årsverk som resultat i 1996. Det forventes at aktiviteten vil øke i 1997.

Det er hard konkurranse innen slakterisektoren. Utviklingen mot færre og større konsesjonshavere, med langsiktige avtaler med enkelte slakteri, gjør det vanskelig for mange mindre å opprettholde driften.

Fiskerirettleder er etablert med kontor på Ørnes i Meløy kommune.

Fiskeridirektoratets kontrollverk er også etablert her.

UTVIKLINGSTREKK

Fiskeflåtens sammensetning (størrelse, antall og alder)

Meløy

Lengde	#	før 40	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-93	uopp	stål	tre	plast	annet	$\bar{X}$ år
0.0 - 4.9m	29	1			1	14	11	1			3	26		21
5.0 - 9.9	125	1	1	7	18	47	43	7	2		52	72	1	19
10 - 14.9	21	2	3	2	1	4	7	2		1	14	6		21
15 - 19.9	8	3	1	2			1	1		2	6			49
20 - 24.9	1					1					1			21
25 - 29.9	2					1	1			2	1			26
over 30.0	2	1			1					1	1			20
Totalt	188	8	5	11	21	67	63	11	2	6	77	104	1	21

Gildeskål

Byggemateriale

Lengde	#	før 39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	uopp	tre	plast	annet	$\bar{X}$ år
0.0 - 4.9m	25				4	12	8		1	1	24		21
5.0 - 9.9	106		2	13	25	35	29		2	61	45		25
10 - 14.9	17	6	1		3	3	2	2		11	5	1	45
15 - 19.9	2		1		1					2			22
Totalt	150	6	4	13	33	50	39	2	3	75	74	1	26 år

Beiarn

Byggemateriale

Lengde	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-93	tre	plast	stål	$\bar{X}$ år
0.0 - 4.9m		1								
5.0 - 9.9					1					
10 - 14.9		1		1						
Totalt		2		1	1		1	2	1	29

Skjerstad

Byggemateriale

Lengde	før 1939	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	tre	plast	annet	$\bar{X}$ år
0.0 - 4.9m										
5.0 - 9.9				1	1	1				
10 - 14.9										
15 - 19.9										
Totalt				1	1	1	2	1		22 år

Kommentar

Som det fremgår av ovenstående tabeller er gjennomsnittsalder for samtlige fartøystørrelser urovekkende høy. I Meløy har snittet gått ned med ett år siden 1995, men det er fremdeles urovekkende høyt. I Gildeskål, Beiarn og Skjerstad går utviklingen i "gal" retning.

Driftsformene

Fiskeriaktiviteten varierer noe mellom de forskjellige størrelsesgrupper fra mye not- og snurrevad-fiske for fartøy fra 15 meter og oppover og mer jukse, line og garn for fartøy mindre enn 15 meter. I tillegg drives det kystrekestråling av 4-5 fartøy omkring 15 meter.

Lofotfisket i 1996 ble en stor nedtur, spesielt for den mindre kystflåten. Det var forventet et stort og bredt innsig av skrei, men fisken ble stående langt til havs svært lenge. Værforholdene gjorde det umulig for den mindre kystflåten å delta. I tillegg ble det konstatert at mye av skreien hadde fulgt silda sørover. Dette resulterte i et meget godt fiske i området Træna - Vikna.

For de som satses på å rette opp økonomien ved å delta på vårtorskefisket på Finnmarka ble situasjonen om mulig ytterligere forverret. Enkelte fartøy erfarte å ikke få levere en eneste fisk. Dette som resultat av få kjøpere, mye "fremmedbåt", prioritering av russiske trålere og hjemmehørende fartøy, samt det faktum at Finnmarksfisket opphørte like brått som det startet i 1996.

Fisket i nærområdene ble i 1996 like dårlig som i 1995. Fiskere med lang erfaring sier at det aldri tidligere har vært så lite fisk i fjordstrøkene som det man opplever nå.

Seinotfisket ble relativt godt i 1996. Det synes samtidig som om markedet er litt mer interessert i sei enn tidligere. Fremdeles er det imidlertid kvantumet som skaper lønnsomhet da råstoffprisen må betraktes som svært lav.

For de fartøy som deltok på makrellfisket i Nordsjøen ble 1996 et meget godt år som følge av rekord-høye priser.

Fiskermanntallet og merkeregisteret.

Manntallet anses etterhvert å være bra i overensstemmelse med virkeligheten. Det samme gjelder også for merkeregisteret selv om det her fremdeles er noe ugjort.

Som følge av ekstra innsats med opprydding i disse registerer de siste årene må derfor utvikling i gjennomsnittsalder, oppgang/ nedgang i antall, osv. ses i lys av dette og ikke sammenlignes ukritisk.

Fiskermanntallet, Meløy

Alder pr 31.12.96	Antall personer på blad og aldersgruppene fordelt %-vis	
	A	B
80 år og eldre	14 (15.2%)	0
70 -79 år	42 (45.7%)	0
60 - 69 år	19 (20.7%)	14 (11.5%)
50 - 59 år	8 (8.7%)	18 (14.8%)
40 - 49 år	2 (2.2%)	33 (27.1%)
30 - 39 år	3 (3.3%)	34 (27.9%)
20 - 29 år	2 (2.2%)	20 (16.4%)
19 år og yngre	2 (2.2%)	3 (2.5%)
Sum	92 ≈ 100%	122 ≈ 100%

Kilde: Manntallsregisteret, her.

Fiskermannntallet, Gildeskål og Beiarn

Alder pr 31.12.96 Antall personer på blad A og B og aldersgruppene fordelt %-vis

Alder pr 31.12.96	A		B	
	Antall	%	Antall	%
80 år og eldre	10	(16.4%)	0	
70 -79 år	28	(45.9%)	0	
60 - 69 år	12	(19.7%)	11	(20.0%)
50 - 59 år	2 1*	(4.9%)	9 1*	(18.2%)
40 - 49 år	5	(8.2%)	15 1*	(29.1%)
30 - 39 år	3	(4.9%)	5	(9.1%)
20 - 29 år			13	(23.6%)
19 år og yngre			0	
Sum	60+1*=61 (100%)		53 +2*=55 (100%)	

Tallene for Beiarn kommune er angitt med *

Kilde: Manntallsregisteret, her.

Det er ingen store endringer verken i antall eller alderssammensetning hva gjelder manntallet.

Den %-vise endringen fra årsmeldingen for 1995 i Gildeskål (blad B gruppe 30-39 år) er noe høy, men dette skyldes for en stor del at utvalget er lite og at få personer dermed representerer mange prosent.

Fangst og landinger

Totalt ble det landet 1.184 tonn rund vekt til mottaksanleggene i distriktet. Førstehåndsverdien av dette kvantum var på kr. 6.423.000,-.

Av dette var 186 tonn til en verdi av kr. 913.000,- levert av fartøy fra andre distrikt.

Av den totale flåten, hjemmehørende i distriktet, ble det landet fisk med en førstehåndsverdi på totalt kr. 86.546.000,-. Kvantumet bak denne verdien var på totalt 32.192 tonn.

Det var altså bare ca. 1 % av totalfangsten som ble landet i distriktet, mens tilsvarende tall for 1995 var 5%..

Tabell M-1

Meløy-flåtens leveringer hjemme Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøystørrelse	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.
0 - 7.9 m	34	122	616	-	-	-	-	-	-	13	75	136	691
8-12.9 m	42	500	2497	-	-	-	-	-	-	73	421	573	2918
13-24.9 m	7	24	123	-	-	-	-	4	133	17	94	46	350
25-39.9 m	**	**	**	-	-	-	-	-	-	-	-	**	**
over 40 m	--	--	--	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uoppgitt	**	**	**	-	-	-	-	-	-	-	-	**	**
Totalt	85	649	3249	-	-	-	-	4	133	104	590	757	3973
% av tot.verdi			81.8%						3.4%		14.8%		100%

** = anonymisert, mindre enn 3 fartøy.

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Tabell M-2

Meløy-flåtens leveringer borte Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøy	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.
0 - 7.9 m	18	59	346	-	-	-	-	-	-	0	0	59	346
8-12.9 m	27	467	2969	267	206	-	-	7	103	21	123	762	3401
13-24.9 m	14	602	4350	2644	3194	3	2	93	1441	2	9	1344	8997
25-39.9 m	4	7133	18437	6943	9975	1493	9309	-	-	12	61	15582	37782
over 40 m	**	**	**	**	**	**	**	-	-	**	**	**	**
uoppgitt	**	-	-	**	**	-	-	-	-	-	-	**	**
Totalt	65	8262	26106	14406	22454	6699	21368	99	1544	1198	3950	30664	75422
% av tot.verdi			34.6%		29.8%		28.3%		2.1%		5.2%		100%

** = anonymisert, mindre enn 3 fartøy.

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Tabell M-3

Fremmed-flåtens leveringer i Meløy Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøy	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000kr.	Tonn	1000kr.
0 - 7.9 m	3	3	24	-	-	-	-	-	-	-	-	3	24
8-12.9 m	15	57	273	-	-	-	-	-	-	55	279	112	552
13-24.9 m	5	3	20	-	-	-	-	-	-	0	1	4	21
25-39.9 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
over 40 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uoppgitt	**	**	**	-	-	-	-	-	-	-	-	**	**
Totalt	25	67	329	-	-	-	-	-	-	55	280	123	609
% av tot.verdi			54.0%								46.0%		100%

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Kommentarer

Som det fremgår av tabell M-1 kommer 81.8% av fangstverdien fra torskeartet fisk. Det aller meste av dette er torsk, men med en del leveranse av sei, hyse både i form av direktefiske etter disse og som bifangst under torskefiske. Den økonomiske avhengigheten av torskefiske er meget sterk i området og da spesielt for de minste og mellomstore fartøy.

Tabell M-2 viser likedan at det er de mellomstore og store fartøy som i størst utstrekning deltar i torskefiske på bortebane. I denne kategorien er også størstedelen av verdien av seikvantumet som blir tatt på not. Det fremkommer også at en betydelig andel av brutto fangstverdi i 1996 skriver seg fra fiske etter sild og makrell. I disse fiskerier er det i all hovedsak bare de største som deltar og som i alle fall representerer tilnærmet 100% av fangstverdien.

Av tabell M-3 og M-1 fremgår at rundt 13,5% av både kvantum og verdi av det som landes i Meløy blir landet av fartøy registrert utenom kommunen.

Tabell G-1

Gildeskål Flåtens leveringer hjemme Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøystørrelse	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn 1000kr.		Tonn 1000kr		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000kr.			
0 - 7.9 m	19	42	197	-	-	-	-	-	-	6	35	48	232
8-12.9 m	27	113	572	-	-	-	-	-	-	25	212	138	784
13-24.9 m	6	48	273	-	-	-	-	5	239	2	8	55	520
25-39.9 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
over 40 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uoppgitt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	52	202	1043	-	-	-	-	5	239	34	255	241	1537
% av tot.verdi		67.8%							15.6%		16.6%		100%

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Tabell G-2

Gildeskål Flåtens leveringer borte Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøy	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn 1000kr.		Tonn 1000kr		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000kr.			
0 - 7.9 m	14	54	343	-	-	-	-	-	-	3	16	57	360
8-12.9 m	30	396	2733	780	1074	-	-	-	-	10	111	1186	3918
13-24.9 m	6	127	937	149	191	-	-	8	208	0	1	285	1337
25-39.9 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
over 40 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uoppgitt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	50	577	4013	929	1265	-	-	8	208	13	128	1528	5614
%-vis av tot.verdi		71.5%		22.5%					3.7%		2.3%		100%

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Tabell G-3

Fremmed Flåtens leveringer i Gildeskål Fordelt på fartøystørrelser og fiskeslag

Fartøy	Antall	Torskea.fisk		Sild Brisling		Makr. Lodde		Reker		Annet		Totalt	
		Tonn 1000kr.		Tonn 1000kr		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000 kr.		Tonn 1000kr.			
0 - 7.9 m	**	**	**	-	-	-	-	-	-	**	**	**	**
8-12.9 m	7	12	76	-	-	-	-	-	-	0	1	12	77
13-24.9 m	**	**	**	-	-	-	-	-	-	**	**	**	**
25-39.9 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
over 40 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
uoppgitt	3	3	13	-	-	-	-	-	-	0	1	3	13
Totalt	14	56	277	-	-	-	-	-	-	7	26	63	304
%-vis av tot.verdi		91.1%								8.6%			100%

Kilde: Fiskeridirektoratet, Statistikk-kontoret (tallene er foreløpige)

Kommentarer

Tabell G-1 viser at også i Gildeskål er den økonomiske avhengigheten av torsk svært stor. At verdien av rekefiske utgjør i overkant av 15% endrer ikke dette faktum da det bare er et par fartøy i kommunen som driver rekefiske.

Av tabell G-1 og G-2 ser en at ca. 21.5% av hjemmeflåtens fangst blir levert i kommunen.

Ved å sammenligne tabell G-1 og G-3 fremkommer imidlertid at 15.5% av landet kvantum i Gildeskål kommer fra fartøy registrert i annen kommune.

Mottak, kjøpere.

Mottaksanleggene i distriktet hadde i 1995 en samlet sysselsetting på ca. 8 årsverk.

Anleggene er relativt små og baserer seg på små kvanta.

I Meløy er det tre kjøpere, i Gildeskål én (og én mottakstasjon) og i Skjerstad én.

Det aller meste av mottatt kvantum blir enten saltet eller videresolgt som fersk vare (iset).

I Gildeskål har det vært en del problemer med avsetning for de som driver fiske lengst borte fra de to leveransesteder.

I hele distriktet landes det nå så lite fisk at det er stor fare for ytterligere reduksjon i antall fiskebruk.

OPPDRETT

Også 1996 var preget av meget vanskelige avsetningsforhold for norsk laks. Med stabilt lave priser det meste av året ble det med stadig større tyngde fremført beskyldninger om norsk dumpingsalg.

Som en oppfølger til forstoppelsen, som ble innført i desember 1995, ble det vedtatt å innføre førkvoter i forbindelse med produksjon av laks. Førkvotene tok til å virke fra 31.3.96.

Førkvotene ser ikke ut til å ha virket spesielt bra. Dette ut fra det faktum at det ikke er oppnådd vesentlig høyere priser og de produksjonsregulerende tiltakene i norsk oppdrettsnæring har heller ikke blidgjort EU i så stor grad at man unngår straffetoll på fersk, norsk laks.

Oppdrettsnæringen er iallfall en viktig og betydelig næring hva gjelder sysselsetting i distriktene.

I Meløy er den samlede sysselsetting innenfor næringen på ca. 100 personer, hvorav ca. ½ -parten er fast tilsatt.

Tilsvarende tall i Gildeskål er ca. 50 personer; også her ca. ½-parten fast tilsatt.

I tillegg til ovennevnte tall kommer sysselsetting i avledet virksomhet som forproduksjon, slaktning, videreforedling, transport m.v (ikke alt innenfor kommunene).

Isproblemer i søndre Meløy

Isproblematikken som følge av kraftutbyggingen i søndre Meløy ser nå ut for å kunne få en avklaring.

Ved utgangen av 1996 var det klart at det i nærmeste fremtid ville bli igangsatt arbeide med å hindre tilfrysning på vinterstid. Arbeidet er et samarbeid mellom Statkraft, Meløy kommune og Sintef, Trondheim.

Dersom "bobleanlegget" får den tilsiktede virkning vil tilfrysning av fjorden ikke bli aktuelt i fremtiden.

I forbindelse med investeringer i fiskeri og oppdrettsrelatert virksomhet har Meløy kommune, næringssetaten, vært delaktig i finansieringen av 14 båtprosjekt med tilsammen kr. 306.000,- i innvilget tilskudd.

Det er kun snakk om tilskudd i forbindelse med anskaffelse av fartøy. Næringssetaten går primært ikke inn på lån og /eller garantier i forbindelse med kjøp av fartøy.

I tillegg til tilskudd til anskaffelse av fartøy har Meløy kommune opprettet et rekrutteringsstipend for å sikre utdanning av navigatører og maskinister.

Ornes 1.5.97

Per E. Sagen

GOD SOMMER 1997!!!

